

ВЕСЕЛКОВИЙ ХРАМ ДИТИНСТВА: ЖИТТЯ ТА ТВОРЧІСТЬ ЗІРКИ МЕНЗАТЮК

Лідія ВІЛКА,

ВДНЗ України „Буковинський державний медичний університет”, Чернівці (Україна)
vilkalida@mail.ru**THE MERRY TEMPLE OF CHILDHOOD: THE LIFE AND THE WORKS OF ZIRKA MENZATIUK**

Lidiya VYLKA,

Higher State Educational Establishment of Ukraine
„Bukovinian State Medical University”, Chernivtsi (Ukraine),
ORCID ID 0000-0002-6597-9390; Research ID: G-7663-2016

Вилка Л. Радужний храм дитинства: життя и творчество Зирки Мензатюк. В статье анализируется творческое наследие известной украинской детской писательницы Зирки Мензатюк. Мы хронологически рассматриваем рост ее как автора, анализируем лучшие ее творческие достижения, рассматриваем тематику и основные мотивы ее текстов. Писательница интересна тем, что ее произведения для детей носят дидактический характер и призваны развивать юное поколение не только духовно, но и умственно.

Ключевые слова: детская литература, приключенческая повесть, сказки, легенды, история Украины в сказках, развитие ребенка.

Вступ. Дитяча література – це те особливе зернятко, від якого згодом залежить поле кожної душі. Якщо сіється добре, якісне, високого гатунку зерно, то й урожай – ерудиція, спосіб мислення, рівень абстракції, смаки – багатий та щедрий. Ми взяли на себе маленьку місію – ознайомлювати наукові кола з видатними письменниками Буковини. Цього разу пропонуємо увазі талановиту й багатогранну особистість, публіциста, прозаїка, яка присвятила своє життя писанню для наймолодшої та підліткової аудиторії, – Зірку Мензатюк.

Так чомусь годиться в українських книговидаванні та літературі, що творчість для дітей пасе задніх у тому значенні, що або дуже спорадична й нечисленна, або зовсім неякісна, переповернена русизмами тощо. З. Мензатюк належить до когорти тих письменників, як творять для того, щоб переважити весь неякісний літературний продукт для малят та підлітків. Сама авторка, неодноразово наголошуючи на цій прикрій дійсності й в інтерв'ю про брак хороших поетичних та ліро-епічних текстів для дітей, зазначила: „Сумно, але факт: наші діти ростуть здебільшого без поезії. Без цього неперевершеного еліксиру не тільки для мозку, а й для душі. Кажуть, чого Івась не навчиться, того Іван не вмітиме. У такому разі для кого пишуть „дорослі” вірші неперевершені українські поети? Не вельми привабливим уявляється суспільство Іванів, глухих як пень до поезії і з глухим сумлінням. А поки-що мені сниться гарний-прегарний сон: нібито заходжу я в книгарню, а там – яскраві стенди, повні книжок: на одному – збірки Шевченка, на другому – Лесі Українки, на тому – Наталі Забіли, ще на іншому – Анатолія Качана... І я боюся прокидатися, бо знаю, що в реальності такі стенди побачу, але – з віршами російських поетів. Пушкіна, Маршак, Чуковського. „Старший брат” дбає про „еліксир” для

своїх діток. А що ж ми?!¹”

Мета роботи: проаналізувати творчу спадщину відомої української письменниці, заглибитися у витoki творчого таланту Зірки Мензатюк, відчувати силу її мистецького слова та могутність ще до кінця нездійснених задумів, дослідити життєвий шлях літераторки, опанувати тематику творів Зірки Захарівни, вплив на них усної народної творчості рідного краю.

Історіографія. Для популярного вжитку є досить багато інформації про доробок З. Мензатюк. Ми натрапили на статті Олесі Перетятої, Віталіни Кизилювої, які в науковому ключі розкодовують тексти казкарки. Проте сподіваємось, що невдовзі з'являться ґрунтовні наукові дослідження, які широко аналізуватимуть творчість письменниці.

Виклад основного матеріалу. Народилась письменниця 21 жовтня 1954 року в селі Мамаївцях Кіцманського району Чернівецької області. Як годиться кожній творчій дитині, майбутня казкарка була впевнена, що „хата, в якій вона росла, була найкращою у світі. Правда, мама скаржилася, що вона стара, що її столітні стіни поточили миші, завдаючи їй, мамі, неабиякого клопоту. Але хата красувалася чисто побілена, з яскравим блакитним підводком, попід стріхою вився акуратно підстрижений вінок дикого винограду... Ні, кращу домівку годі й уявити. І батьки були найкращі в світі. Звісно, як і в кожного”².

Іншим Мензатюки могли видатися звичайними буковинцями, роботящими й побожними, однак вони насправду відрізнялися від інших. Бо стіни столітньої хати приховували велику таємницю: батько був колишнім політв'язнем. Та перед тим ще за парубоцтва він сидів у румунській в'язниці (на той час Буковина належала до Румунії) тому що, розповсюджував у селі патрі-

¹ Menzatyuk Zirka. Dity bez poeziyi [Children without poetry], <http://litakcent.com/2012/03/28/dity-bez-poeziji/>

² Silayeva Nataliya. Zirka Menzatyuk pro sebe ta pro svoyu tvorchist' [Zirka Menzatyuk about herself and about her work], http://blogvchitelyaridnamova.blogspot.com/2016/01/blog-post_32.html institutions], 4-e izd., ispravl. i dopoln., M.: Flinta: Nauka, 2002. P. 14.

отичні листівки. А вже коли почалася війна, Захарій Мензатюк пішов на фронт солдатом Радянської армії. За заслуги його нагородили орденом Бойового Червоного Прапора, а після війни, „у знак подяки”, відправили у концтабір.

Цікавою є розповідь письменниці про свого діда, який, як і тато, боровся за незалежність України. Мова йде про маминого батька – діда Танасія Подільчука. Родинні історія свідчить, що „він пішов добровольцем у січові стрільці, за що потім скуштував і румунської, і радянської тюрми. Та що тюрма – його покарав навіть рідний батько! Бо сказав Танасієві: „Тобі треба України? Ти не пильнуєш господарства? То землі від мене не дістанеш!”. І розділив своє поле між іншими синами, яких, крім Танасія, мав ще п'ятьох. Та попри все дід Танасій не шкодував, що пішов у січові стрільці, і більше, ніж власною долею, журився тим, що не всі українці свідомі, не всі патріоти. Коли онукам вдавалося його розговорити, він розповідав про події своєї молодості. І в уяві поставала дивовижна армія з дзвінками українськими командами, з жертвними вояками. Коли Україна стала незалежною, іменем діда, січового стрільця Танасія Подільчука, в Мамаївцях назвали вулицю”³.

З іменем діда Танасія пов'язана сокровенна для авторки історія, яка, можливо, стала своєрідною візитівкою в літературне життя. Справа в тому, що від свого предка письменниці ще маленькою дівчинкою отримала у спадок товсту книгу поезій Лесі Українки. Саме цей том став її улюбленою настільною книгою, як і образ самої Лесі. Доля вміє чарувати магичністю, бо за її волею, багато років після такої дитячої мистецької прив'язаності, книги казкики відзначено премією, що носить ім'я тієї ж улюбленої Лесі Українки.

Іншим неабияким цікавим фактом із біографії З. Мензатюк є спогад про перші спроби писання. Творити почала ще у другому класі. Як буває зазвичай, із звичайного домашнього завдання виріс перший твір мистецтва. Того разу програмним був переказ „Ліс восени”. „Почавши з переказу, Зірка написала про лисячу нору, яку бачила в лісі, про білочку, що збирала ліщинові горіхи, а далі й про те, яким ліс стане взимку, коли його засипле сніг. Замість кількох рядочків переказ розтягнувся на цілих п'ять сторінок. І їй так сподобалося викладати на папері власну розповідь, що письменниці на цьому не зупинилася й написала ще й віршовану „Казку про кицю Мурку і дівчину Ганну”, а в наступні дні – чимало віршиків”⁴. Далі розвинулась ціла епопея, варта дитячої бурхливої уяви, тому що однокласники дівчинки не повірили, що вона сама пише вірші, і стали вигадувати, що то вірші її прадіда Олекси, який закопав твори, а вона викопала і каже, що то її власні. Ось така чудернацька історія, що пов'язана із першими пробами пера майбутньої казкарки.

Щодо улюблених локацій для читання, то зі спогадів письменниці дізнаємось, що: „Колись малою я любила читати, сидячи на горісі. Гілля навколо було мов

зелене шатро, я опинялася мовби в іншому, тасмничому світі. А ще, правду кажучи, я ховалася. Батьки не схвалювали мого читання всього підряд. Тепер розумію чому. Книжки – як друзі. Є серед них надійні і справжні. Є й такі, на які просто марнуєш час”.

Після закінчення школи авторка вступила на факультет журналістики Львівського університету ім. Івана Франка. Варто сказати, що майбутня письменниця вже до вступу мала численні здобутки: публікації творів у газетах, перше місце на обласній олімпіаді з української мови й літератури та навіть рекомендація Співки письменників, яку їй дали як авторці-початківцю. По закінченню університету (1977 р.) З. Мензатюк стала працювати кореспондентом газети „Радянська Україна”⁵. Та незадовго казкарка зрозуміла, що журналістика це не те, чим вона хоче займатись, бо уява все частіше повертала її до тих, „закопаних дідусем дитячих віршів, та прагненням творити для малят. Саме так завирувало письменницьке життя З. Мензатюк. Із 1995 р. – уже член Національної Співки письменників України; з 1997 р. – має власні пізнавальні та пошукові розділи у дитячому журналі „Соняшник” („Храми України”, „Фортеці України”, „Щоб любити”, „Щоденник мандрівника”). Починаючи з 2004 р., письменниця веде рубрику про духовні святині України в освітній радіопередачі для школярів «АБЦ» Національного радіо⁶.

Зважаючи на те, що і як саме робить авторка для дітей, ми можемо із певністю сказати, що своєрідною творчою місією З. Мензатюк є не стільки занурити дитину в царство незвичайних образів дитинства та придуманого світу, а донести в легкому, ігровому стилі письмово цілу гору знань, історичних фактів, життєвої та побутової мудрості. Основне завдання її творів – навчально-дидактичне. І це не може не тішити, бо за словами самої ж письменниці – хороша книжка має розвивати дитину. У наукових колах останні десятиліття побутує думка, що дидактика в літературі – це вже анахронізм. Проте авторка не поділяє такої позиції та в інтерв'ю з Людмилою Таран ділиться абсолютно категоричною думкою щодо цієї проблеми. На запитання: „Чи все-таки має література чогось учити, до чогось спрямовувати?” – відповідає: Так, дитяча література – має. Тепер лунають голоси, що то не справа літератури, хай література тільки розважає. Я з цим не згодна. Розважальні твори потрібні. Але потрібна й пожива для роздумів, для духовного розвитку. І тут немає вододілу чи якоїсь стіни. Книжка цілком може бути дотепною, веселою, а водночас збагачувати знаннями, розумінням якихось життєвих ситуацій. У мене є дуже легковажні казки „Зварю тобі борщик”, написані задля того, щоб легше нагодувати малого впертюха здоровою корисною їжею. Але й у них я вплітала фольклор. Немає нічого страшного, якщо дитина, слухаючи смішну історійку про голубці чи кашу, запам'ятає прислів'я, загадку чи зрозуміє, що капризування виглядає не надто привабливо. Це успішна книжка, за два роки розійшлося понад 12 тисяч

³Ibid.

⁴Op. cit.

⁵Ibid.

⁶Ibid.

⁷Lyudmyla Taran. Sovkova svidomist' zhyva – yiyi potribno zminyuvaty (Zirka MENZATYUk — pro dyskusiyyi dovkola svoeyei ostan-n'oyi knyzhky) [Soviet-consciousness is alive – it needs to change], <https://day.kyiv.ua/uk/article/ukrayinci-chytayte/sovkova-svidomist-zhyva-yiyi-potribno-zminyuvaty>

примірників. Батьки воліють купувати щось таке, щоб діти розвивалися. Інша річ, що повчання в лоб, дидактика – позавчорашній день”⁷.

Інша річ, що навіть повчальна книга має бути цікавою, захоплюючою. „Динамічний сюжет потрібен кожній дитячій книжці, незалежно від того, виховує вона чи просто розважає, інакше малих непосид над нею не втримаєш... Але ж ви не станете годувати дитину самими цукерками? Так і з літературою. Вона має бути різною – поряд з розважальною, пригодницькою потрібні книжки, які спонукають читача задуматися, усвідомити певні моральні, суспільні речі, допомагають збагатити знання. Діти – люди зайняті, їхнім часом варто дорожити. Тому мені подобається навантажувати книжку по максимуму, писати про важливі, на перший погляд не дитячі речі. Я розумію, що сама собі ускладнюю життя, але тим приємніше, коли з нелегким завданням вдається впоратися”⁸.

Плацидаром для перших творів З. Мензатюк стали такі відомі для малечі журнали, як „Барвінок”, „Соняшник”, „Малютко”, „Веселка” (виходили друком у США та Словаччині). А у 1990 році світ побачила перша книга казок авторки „Тисяча парасольок” (вид-во „Веселка”). Далі український вибагливий маленький читач отримував одну за одною цікаві книги від письменниці – „Ари́ка” (1993) (казка про найчарівніше зілля Карпат), „Мільйон мільйонів сестричок” (1999), як спеціальний випуск журналу „Соняшник” побачила світ по-своєрідному дослідницька книжка про найвідоміші церкви та монастирі України „Наші церкви: історія, дива, легенди” (2002 р.). Це надзвичайно цікаве й вартісне видання, тим паче, що авторка адаптувала досить серйозну тему до сприйняття дітей. У доступній, спрощеній формі З. Мензатюк розповіла та описала різні стилі церковної архітектури, будову іконостаса, посвятила діток у життя найшановніших українських святих, також авторкою був зібраний багатющий матеріал легенд та переказів про архітектурні ансамблі сакральних місць нашої країни. Можливо, авторка у зрілому віці почала втілювати в життя свої дитячі мрії до подорожування й вирішила заочно здійснити мрії багатьох дітей, які люблять мандрувати шляхом цікавих екскурсійних радіооглядів. Бо про себе письменниця каже так: „Я дуже люблю мандрувати. Об’їздила багато країн. Знаєте, де найцікавіше? Там, де березуть і вміють гарно показати свої собори, свої звичаї та навіть свої страви. Тому я пишу про Україну. Своє треба знати й шанувати. Бо ми цікаві світові саме цим”.

Після кількарічної перерви, у 2006 році малята та підлітки нарешті дочекалися сюрпризу від письменниці, оскільки саме цього року для З. Мензатюк та її шанувальників напередодні відкриття Форуму видавців у Львові було видано одразу три книги: „Казочки-куцохвостики” (здобула титул „Книжка року-2006” у номінації „Дитяче свято” і 3-тю премію київського ярмарку „Книжковий світ-2006” у номінації „Краща дитяча книга”), „Київські казки”, „Таємниця козацької шаблі”. В інтер’ю „Зірка Мензатюк: казка як проекція дитя-

чої душі” на запитання: „Як так сталося, що Ви тривалий час нічого не видавали, а тут одразу три книги побачили світ у „Видавництві „Старого Лева”?” – казкарка відповіла: „Справді, я досить довго не видавала книжок не тому, що у мене була якась творча криза. Просто не належу до того типу людей, які вміють знайти потрібного спонсора. Тому писала, як кажуть, у шухляду. У мене зібралось близько десяти рукописів книг. Зовсім випадково вийшла на „Видавництво „Старого Лева”, яке знаходиться у Львові. Запропонувала спочатку рукопис книги для дошкільнят „Казочки-куцохвостики”. Напевне, мені пощастило, що цей твір потрапив до Мар’яни Савки, письменниці, яка дуже тонко розбирається в дитячій літературі, сама пише прекрасні вірші для малят”⁹.

Ми вже говорили про те, що твори З. Мензатюк мають дуже важливу місію – розвивати, навчати, бути провідником, своєрідним Вергілієм у світ знань, сфери мистецтва, архітектури тощо. Яскравим прикладом цього твердження є книжечка „Київські казки”. Сюди увійшли казки, присвячені Києву, або ті, де події відбуваються в нашій столиці. Ось „Солов’їна казочка” знайомить діток із соловейком, якому так сподобалася опера „Запорожець за Дунаєм”, що вирішив сам заспівати в театрі. Казка „Пектораль” – весела та з неабияким гумором, тому що в ній двоє друзів так хочуть знайти скарб, що постійно потрапляють у кумедні та непрості ситуації, неправильно розуміючи фольклор або сприймаючи його надто буквально. Цікавою та футуристичною є „Бузкова казочка”, що можна прочитувати як осанну столиці, яка постає перед читацькою аудиторією малят, як райське місце, залите радістю та гучним сміхом. Твір „День, що не має кінця” повертає маленьких чомучок до славного минулого Києва й „телепортує” до сучасної столиці звитяжних братів та їхню сестру Кия, Щека, Хорива й Либідь, які прогулюються вулицями свого творіння.

Пригодницька повість для дітей середнього шкільного віку „Таємниця козацької шаблі” стала справжньою знахідкою й отримала широкий резонанс серед читачів та критиків. В одному з інтерв’ю авторка розповіла, як прийшла до неї ідея повісті: – Вона народилася з моїх мандрівок із чоловіком і дочкою.. Спершу я хотіла написати про пригоди з чарівним автомобілем. Але в повісті мав бути мотив, заради якого здійснюється подорож. Цим мотивом стала козацька шабля, у пошуках якої родина Руснаків створила приголомшливий тур місцями козацької слави. Заінтригований читач може відвідати фортеці, замки, історичні заповідники, а їх у повісті аж 7: Тараканівський форт під Дубно, замок у Дубні, замок-палац у Підгірці, Олеський замок, фортеця в Кам’янці-Подільському, Хотинська фортеця та Козацькі Могили в Берестечку. А дістатись до цих місць школярі можуть не пішки, а разом з героями повісті – дружною родиною Руснаків: татом, мамою й їхньою донечкою Наталочкою легковою машиною на ім’я Машка. Навіть більше, мандруючи сторінками повісті, підлітки вивчать усю географію України та й інших країн також.

⁷ Taran Lyudmyla. Sovkova svidomist' zhyva – yiyi potribno zminyuvaty (Zirka MENZATYUK — pro dyskusiyi dovkola svoyeyi ostan-n'oyi knyzhky) [Soviet-consciousness is alive – it needs to change], <https://day.kyiv.ua/uk/article/ukrayinci-chytayte/sovkova-svidomist-zhyva-yiyi-potribno-zminyuvaty>

⁸ Kundirenko Hanna . Pys'mennyt'sya Zirka Menzatyuk: dity – lyudy zaynyati [The writer Zirka Menzatyuk: children are busy people], http://www.bbc.com/ukrainian/entertainment/2014/12/141203_book_2014_menzatyuk_int_hk

⁹ Menzatyuk Zirka . Kazka yak proektsiya dytyachoyi dushi [A tale as a projection of the child's soul], <http://www.knyha.com>

У 2007 р. у видавництві „Букрек” вийшла книга „Катрусині скарби”, в якій письменниця знайомить юного читача з традиційним народним мистецтвом України. Цього ж року видавництво „Грані-Т” презентувало збірку чарівних казкових історій „Як до жабок говорити”. У книзі йдеться про незвичайні пригоди маленького мрійника Іванка, який понад усе вірив у дива. Малята мають змогу навчитись разом із цим хлоп’ям говорити до жабок, равликів, ластівок та інших братів наших менших.

2008 р. також був ознаменований сюрпризом від З. Мензатюк, тому що у видавництві „Школа” вийшла друком книжка „Макове князювання”, в яку включено казки про наші свята, адже саме в них закладене все те незвичайне, магічне та казкове, чим сповнюється наша історія, вірування та стародавні перекази. До прикладу, цікавими для діточок (і навіть для дорослих) є дивовижні метаморфози звичайного яєчка в неймовірної краси писанку (казка „Писанка”).

У 2012 році вийшли одразу три книги – „Дочка Троянди. Драма-казка”, (Острого, „Острозька академія”, 2012), „Зварю тобі борщику” – ілюстровані історії та казки. Разом із головними героями Олесею та Івасем маленькі читачі можуть поласувати такими смачними стравами, як борщик, вареники, млинці тощо. Третьою була книга нарисів „Зелені чари”. Нариси (Чернівці, „Букрек”). У цьому збірнику оповідей, легенд і казок зібрано історії про знані і незнані рослини, які ростуть в Україні. У текст вміщені легенди, повір’я, народні звичаї. З тонкою художньою майстерністю до малят та підлітків доносяться знання про чарівні та реальні властивості різноманітних рослин. „Гарна пізнавальна книга, яка вчить любити рідний край і уважно дивитися на різноманітні рослини, кожна з яких має свою історію, особливості й призначення. Книга гарно проілюстрована малюнками й фотографіями”¹⁰.

Замикає цей довгий список якісної та цікавої літератури для дітей повість „Як я руйнувала імперію” (2014 р.). В інтерв’ю для BBC України письменниця розповіла, як у неї виникла ідея написати цей твір: „Якщо коротко, то це книжка про те, яким був Радянський Союз і чому він розпався, про перші синьо-жовті значки, перші мітинги й інші паростки української незалежності, а ще – про тодішніх підлітків з їхніми проблемами, що не надто відрізняються від підлітків сучасних”¹¹. Підштовхнула авторку до роботи над текстом повісті онучка Яринка, яка просила розповісти про Радянський Союз. Письменниця свідомо йшла на те, що її юні герої в творі вийшли дещо досвідченішими, ніж їхні прототипні ровесники, бо одним із основних завдань було допомогти читачам дати раду з тими складнощами, в які вони потрапляють, допомогти пережити перші втрати, перше розчарування в коханні.

Повість „Як я руйнувала імперію” за лічені місяці стала бестселером за читаністю, але й викликала шалений потік критики (у тому числі з досі прорадянської

Росії), проте авторка свідомо того, що „уся ця катавасія навколо повісті свідчить, наскільки важливе художнє осмислення радянської епохи, особливостей совкового світогляду, від якого ми – чого гріха таїти – досі потерпаємо”¹².

Насамкінець щодо творчості авторки ми хочемо ще наголосити про не зовсім власний текст письменниці, але про її рецепцію, чи правильніше, добірку до її смаку – тому що у 2012 р. вийшов друком упорядкований З. Мензатюк „Дитячий Кобзар”. Казкарка в дуже жвавій та цікавій манері розповідає, що мала особливу причину для переосмислення й добору текстів видатного класика, за яким закріплений „стереотип” трагічності, суму й скорботи: „Особлива причина” в мене справді була в особі моєї онучки Яринки. Коли вона народилася, бабуся-письменниця (тобто я) першим ділом кинулася шукати не пелюшки, а дитяче видання Шевченка. Шукала та й шукала, аж Яринка тим часом виросла. Звичайно, в моїй бібліотеці були старі веселчанські видання, непогано проілюстровані, але ж совдепівська поліграфія... Покажу книжечку Яринці, а вона носу верне: „Вугілля!” Бо ілюстрації чорніше чорної землі, так шикарно віддруковані. Або ж каже: „Не читай мені цю книжку, бо я буду плакати”. Адаже в радянський час книжки мали показувати безпросвітне дитинство до революції і щасливе – під зорею радянської влади. Врешті, якими б не були старі видання, з продажу вони давно-предавньо зникли. Тому і з’явився „Дитячий Кобзар”¹³. Здавалося б, майже нереально читати поезію Т. Шевченка, щоб не відчувати трагізму. Проте „на відміну від раніше виданих зібрань поезій Шевченка для молодших читачів, „Дитячий Кобзар” є справжньою літературно-художньою прем’єрою. І наприкінці його прочитання постають не сумні думи, а яскраві панорами української природи та мальовничого села”¹⁴. До видання увійшло тридцять сім вибраних віршів та уривків поем із „Кобзаря”.

Усе починається з дитинства, усі дороги нашої пам’яті, наших тривог, травм, комплексів мають свій корінь саме там. Тому дуже важливо для нації, для її розвитку, реального і світлого майбутнього мати якісні тексти для дітей, які б виховували, навчали, розвивали гідне майбутнє та гідну нову генерацію. Письменство З. Мензатюк належить до таких текстів, які мають на меті вище сказане. Від літературознавства та літературної критики потрібно лише вміння якісно та вчасно аналізувати, доносити до свідомості необхідність читання, обговорення та поширення таких текстів. Бо як влучно висловлюється авторка: „Менше за все мені хотілося б примножувати читиво, яке хіба що поліпшує техніку читання. Сучасні діти – зайняті люди, тому хороша дитяча книжка має не тільки зачаровувати пригодами, а й розвивати дитину, збагачувати духовно. Українські ж діти мають насамперед пізнавати те, що власне й робить нас українцями: нашу культуру, звичаї, традиції. Подібна тематика в минулому двадцятому столітті була, по суті,

¹⁰ Kravets' Olena. Menzatyuk Zirka: Zeleni chary [Zirka Menzatyuk: The green magic], <http://bookchest.livejournal.com/45889.html>

¹¹ Hanna Kundirenko. Pys'mennytsya Zirka Menzatyuk: dity – lyudy zaynyati [The writer Zirka Menzatyuk: children are busy people], http://www.bbc.com/ukrainian/entertainment/2014/12/141203_book_2014_menzatyuk_int_hk

¹² Taran Lyudmyla. Sovkova svidomist' zhyva — yiyi potribno zminyuvaty (Zirka MENZATYUK — pro dyskusiyi dovkola svoyei ostann'oyi knyzhky) [Soviet-consciousness is alive — it needs to change], <https://day.kyiv.ua/uk/article/ukrayinci-chytayte/sovkova-svidomist-zhyva-yiyi-potribno-zminyuvaty>

¹³ Vzdu'l'ska Valentyna. Khorosha knyzhka maye rozvyvaty dytynu (Rozмова iz Zirkoju Menzatyuk) [A good book should develop a child], <http://kazkarka.com/authors-illustrators/zirka-menzatyuk-horosha-knyzhka-maje-rozvyvaty-dytynu.html>

¹⁴ Fedyshak Mykhaýlo. Dity Kobzarya [The children of Kobzar], <http://starylev.com.ua/club/article/dity-kobzarya>

забороненою, тоді належало писати про Володю Ульянова і будівництво комунізму. Тому можете вважати, що я надолужую прогаяне”¹⁵.

Висновки. Ми діахронічно розглянули найважливіші життєві та творчі події письменниці-казкарки, коріння якої й дивовижний колорит в образах, пересипаних приказками й прислів'ями, мові, протягнули свої міцні творчі жили з нашої Буковини – багатой на таланти землі.

Vylka L. The Merry Temple of Childhood: the Life and the Works of Zirka Menzatiuk. Children's literature is that special seed from which the field of every soul will depend on in the future. If a good and high-quality seed is planted, then the harvest will be rich and bountiful; filled with erudition, a mode of thinking, a level of abstraction and tastes. We have taken upon ourselves the small challenge of introducing the literary circles with the well-known writers of Bukovyna. This time we want to bring to your attention a talented multipotentialite, a publicist, a prosaist, and a devoted writer for the young and teenage audience – Zirka Menzatiuk.

The aim of this work is: to analyse the literary heritage of this famous Ukrainian writer, to immerse into the beginnings of the creative talent of Zirka Menzatiuk, to feel the power of her artistic word and the mightiness of yet unaccomplished plans, to examine the life of the author, to seize the theme of her works and the impact of folklore on them.

Taking into consideration the author's style, content and target audience, we can say with confidence that the original creative mission of Z. Menzatiuk is not only to submerge her reader into the imaginary kingdom of unordinary images of childhood, but to bring in a light, interactive writing style, a mountain of knowledge, historic facts and life lessons. The main task of her work is didactic learning, which according to the author is fulfilled through a good

book that develops the child.

The article examines the writer's biography, her best-known books, their main ideas, characters and images. A lot is said about the didactic character of Z. Menzatiuk's writings, her aspirations for making the little ones and the youth more opened to learning, to interest them into learning the many facts of history and the present-day Ukraine.

We diachronically considered the most important life and creative events of the writer-fairy-tales, whose roots and amazing color in the images, flooded with proverbs and proverbs, language, stretched out their solid creative veins from our Bukovina, rich in talents of the earth.

Key words: children's literature, adventure story, fairy tales, legends, the history of Ukraine in fairy tales, the development of the child.

Вилка Лідія – старший викладач кафедри суспільних наук та українознавства ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет». Співатор підручника та колективної монографії, автор понад 70 праць наукового та навчально-методичного характеру. Коло наукових інтересів: інтерактивні технології викладання української мови як іноземної, українознавство в системі вищої освіти.

Vylka Lydia – senior lecturer of the department of de-partment of Social Sciences and Ukrainian Studies of Higher Educational Establishment of Ukraine "Bukovinian State Medical University". Co-author of the textbook and collective monograph, the author of over 70 scientific papers and educational articles. Research Interests: interactive technologies of Ukrainian language teaching, Ukrainian studies in higher education, foreign students'

Received: 12.04.2017

Advance Access Published: June, 2017

© L. Vylka, 2017

¹⁵ Kundirenko Hanna . Pys'mennytsya Zirka Menzatyuk: dity – lyudy zaynyati [The writer Zirka Menzatyuk: children are busy people], http://www.bbc.com/ukrainian/entertainment/2014/12/141203_book_2014_menzatyuk_int_hk